



รายงานการวิจัย

**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทและหน้าที่ของนักจัดรายการวิทยุ
ในจังหวัดนครราชสีมา
(Factors Influencing Role and Function of Radio Personalities
in Nakhon Ratchasima Province)**

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

**นายวีรพงษ์ พลนิกรกิจ
สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**

ผู้ร่วมวิจัย

นางสาวหนึ่งทัย ขอผลกลาง

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ 2543

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัย

ธันวาคม 2544

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทและหน้าที่ของนักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมา” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทและหน้าที่ของนักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมา ศึกษาบทบาท และหน้าที่ของนักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมา และเพื่อแสวงหาแนวทางที่พึงประสงค์ในการแสดงบทบาทของนักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมา ความรู้ไปกับการวิจัยเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า นักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีวิทยุฯ ที่รัฐเป็นเจ้าของ โดยสามารถจำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ นักจัดรายการวิทยุฯ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างระบบรัฐ และนักจัดรายการวิทยุฯ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างระบบทวิภาค

นักจัดรายการวิทยุฯ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างระบบรัฐที่มีการบริหารจัดการโดยรัฐเอง แต่มีลักษณะในแนวตั้ง นักจัดรายการวิทยุฯ เป็นบุคลากรของรัฐ มีระบบการควบคุมแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ส่วนกลาง และให้ส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตาม

นักจัดรายการวิทยุฯ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างระบบทวิภาค การบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การบริหารจัดการโดยหน่วยงานของรัฐ และการบริหารจัดการโดยบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทาน มีระบบการควบคุมแบบแยกส่วนระหว่างรัฐที่เป็นเจ้าของกับบริษัทเอกชนผู้รับสัมปทาน การควบคุมของรัฐนั้นเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจ (ในรูปแบบของการกำหนดนโยบาย ให้สัมปทาน ฯลฯ) ไว้ส่วนกลาง และให้ส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตาม โดยรัฐควบคุมแบบ Allocative Control ในขณะที่บริษัทเอกชนผู้รับสัมปทานจะควบคุมเชิงปฏิบัติการ (Operative Control)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทของนักจัดรายการวิทยุฯ ในจังหวัดนครราชสีมา ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างระบบรัฐ ได้แก่ โครงสร้างการเป็นเจ้าของ การบริหารจัดการ และระบบการควบคุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ การควบคุมระดับชาติ การควบคุมระดับหน่วยงาน และการควบคุมระดับปัจเจกบุคคล ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ทำให้มีบทบาทในการให้ความบันเทิง ให้ความรู้และแจ้งข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ และหน้าที่ที่มีได้ปฏิบัติ คือ การวิจารณ์ปัญหาสังคมและการแลกเปลี่ยนความรู้

ABSTRACT

The research “Factors Influencing Role and Function of Radio Personalities in Nakhon Ratchasima Province” aims to study the roles, functions, and factors influencing the performance of radio personalities in Nakhon Ratchasima province, and to find out the desirable roles they should have. The methodology is qualitative research, which uses in-depth interview technique and documentary research.

It was found that the radio personalities working in the state-owned radio system can be divided into 2 groups: those under state system and those under dual system. The radio personalities working in the state system, which operates under vertical management by the state, are government officials. The management system is centrally controlled and the local management has to follow the central policy. The dual system has 2 parts of management: state sector and concessionary private sector. While the state sector uses centrally controlled management (policy, concession, etc.), the private sector uses allocative and operative control.

The influence of the ownership, management system, 3 levels of control system: national, organizational, and individual judgements, society, cultures, and demographic factors on radio personalities in the state system has impact on their roles in entertaining, educating, and informing listeners. Those influences cause them to lack social-problem criticism and knowledge exchange.

The radio personalities in the dual system could be divided into 3 groups: government officials who work for concessionary private sectors, independent radio personalities, and personnel of private agency.

The radio personalities in the dual system are also influenced by the ownership, management system, 3 levels of control system: national, organizational, and individual judgements, market system, society, cultures, and demographic factors. These factors affect them to have similar main roles in entertainment and information dissemination. Nevertheless their functions are different.

Those influences cause the government officials who work for concessionary private sectors to lack social-problem criticism, knowledge exchange, intellectual development, and intellectual standardization.